Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj IV. *V srédo 22. Maliga serpana 1846.* List 29.

NA GROBU
prečastitljiviga gospóda
JANEZA N. HRADECKITA,
bivšiga c. k. svetovavca, poglavarja Ljubljanskiga mésta, namestnika cesarskih mest pri krajnskih deželnih stanovih, odbornika c. k. krajnske kmetijske družbe i. t. d.

Ljubljanski mestnjani.

Oh, léto — komaj léto je minulo,
Kar v sladki sreči smo se radovali,
De sercu smo, ki je nad nami čulo,
Hvaléžnost' in ljubezni dár podali;
Takrat je „Bog Te živi!“ iz serc donélo,
Ko vsako je v veselji čistim vrélo.

In zdaj Modríca žalostno zapôje,
Glasovi njén' mertvaškiga so zvóna,
In z milim glasam séže v strune svoje,
Kér objokuje Očeta smert Emóna;
Solzice tóči iz serca globočíne
Na grobu prav'ga sina domovíne.

In kaj b' jih ne? Saj tudi v vert' cvetlice,
Če zvestiga zgubile so vertnarja,
U žalosti priklanjajo glavice,
Obžalovaje draz'ga gospodarja; —
Al' ni bil več nam, ko vertnar je zvésti?
To kaže prič dovelj v Ljubljanskim mesti!

Nej spiše, kar je storil On za mesto,
Za obertnost, kmetijstvo, domačijo,
Al' z djanjem ali z modrim svetam zvesto,
U bukve Slave poznim vnukam Klijo; —
Dokler bo še Ljubljansko mesto stalo,
Ga s hvalo bo Očeta imenovalo.

Ljubezin svojo mu je ohranilo,
Kòt se hvaležnimu otrók' spodóbi,
Kér ga mogočno, nisko je spremilo
Tjè do počivališa v tamnim gróbi,
Kjer so sklenili se sinov' Ljubljane
V molitve vroče u nebó poslane:

„O Bog! Očeta smo u gròb vložili,
Daj, de po dolgim trudu v mir' počiva,
De, ki smo ga s hvaležnostjo ljubili,
Zavolj krepóst zdaj venec raja vživa,
De mati zemlja, k' móč'jo jo solzíce,
Nad Njim ljubezni v vék rodí cvetlíce!“

Reja lanú in pripravljanje prediva po nemški Vestfaljski šegi.

(Konec.)

Kakó na Vestfaljskim lan tarejo, predivo pripravljajo in predejo.

Narpervič tolčejo lan in ga mečíjo z bitam ali lesénim kladvam, ki ima 8 do 12 robcov, enakim podolgastimu izžlebičenimu valeju; takó pretolčen in premečen lan pride še le pod terlico.

Otert lan pripravljajo za predivo takó: Zopet ga tolčejo z tolkavnico na debelim lesenim plohi, de se pràv dobro vmečí; potlej ga dergnejo in ličijo močnó z tumpastim, velikimu nožu enakim železam po štirivoglatim vsnjatim podplati, de se do dobriga vgladi; potem še le ga mikajo, pervič po redkim, drugič pa po bolj tanjkim in gostim grebeni; mikavec pràv ročno in gibčno potégne povesmo skozi greben, ne le samó na koncih, ampak tudi na sredi.

Kadar so vse te dela storjene, še le predejo skerbno očisteno predivo na Vestfaljskih kolovratih, ki so nekoliko Českim podobni, in si prizadevajo, de je preja lepe in enakšne niti. Predejo pa eno samo ali pa po dve niti na enkrat.

Sklep.

Vlastnik Adersbaške predivnice na Českim pravi takó: Poterjena resnica je, de se lan v vodi

veliko bolje vgodí, ko pa v rosi na travo pogernjen; pa vender se kmetovavci te šege le počasi prijemajo zató, kér ljudjé stare navade radi ne opusté.

Vestfaljski mojster v Adersbaški učilnici na Českim je začel lan v vodi goditi in je Čeham pokazal prednost vodne goditve; napravel jim je takó lepó predivo in napredil takó tanjko prejo, kakoršne še poprej nikdar niso vidili. Ko so se Čehi vsih teh resnic do dobriga prepričali, in ko so vidili, kakó lepi in lični ste predivo in preja iz lanú v vodi godeniga, so začeli eden za drugim tudi takó ravnati.

Nekaj kemije (ločbe) kmetovavcam.

(Konec.)

27. §. Sklep splohne kemije.

Poglavne naravne postave in kemijske resnice, kakor smo jih dosihmal, kar se je dalo, ob kratkim razložili, so pri sedanji stopnji izobraženja evropejskih narodov, slednjimu, kteri hoče med zbrušene in omikane čislati se, takó potrebne: de, ko ni z njimi soznanjen, ne bo zamogel vsakdanjih pogovorov izobraženih, ki se večkrat na take vednosti opirajo, razumeti, in, v njih govorjenja napčno drezaje, se jim bo k svoji nečasti bedaka razodel.

Razloček med starimi in novimi časi je ta, de kar so nekdaj učeni védili, so védili le za-se in za druge sebi enake; med ljudstvo je pa od njih vednosti, razun vernih in djanskih resnic, le malo razsejalo se; kar so pisali, so večidel v latinskim jeziku pisali, kteriga ni prosto ljudstvo razumelo, torej jih je velikrat še clo copernike mislilo. Dan današnji pa, od kar so učeni poglavniši evropejske jezike očistili, zdelali in vgladili, pišejo nar raji v občinsko umevnih jezikih, in si nevtrudama prizadevajo ljudstvam vse svoje vednosti, ktere bi jim zamogle tekniti, natanjko razlagati. Takó razjasnujejo učeni in razsvetljujejo ljudí od nar nižjih gor do nar višjih in postajajo nar veči dobrotniki svojih narodov. Vsako vnovič spoznano resnico ali koristno znajdbo po časopisih in knjigah na hitrim vsim narodam in v vsih jezikih k pridu človeštva oznanijo.

De so Slovenci v svojim izobraženji nekoliko zadej ostali, se ni čuditi; pred Novicami je niso imeli skorej nobene jezikoveze med sabo, tudi so se bili njih pervi učeni, svoj narod preveč v nemar pustivši, nekoliko zazabili. Ali, dragi Slovenci! združite se od ene strani z enim duham in sercam v napravo in podporo ljudskih šol, brez kterih ga ni in ga ne more biti nobeniga narodniga omikanja; od druge strani pa navdihnite vi možaki pevskiga duha — kakor so vsi pesniki to sladko dolžnost pri svojih narodih vedno spolnovali — navdihnite s svojimi milimi, že takó lepó začetimi pesmami serca svojiga naroda, de bo od dneva do dneva se povzdigoval na veči stopnjo izobraženosti; vi pa drugi visoko učeni! zdramite se vender enkrat iz svojiga, vas ne kaj častivniga spanja — in prevdarite, kaj in kakó boste pripomogli, de bo vaš narod — sicer takó bistriga uma — druge bolj izobražene, ko ne prešel, saj vender berž došel.

Od visoko veljavniga odbóra c. k. kmetijske družbe, goreče za prid domovine, naprošeni, in pretečeniga Listopada po častitim vredništvi *) kar do živiga napeti, neke sostavke kmetijske kemije za Novice pisati, smo, kakor gré družbnim udam, podveržljivo obljubili, po mogočnosti delo spolniti, tode le z upam in pričakovajoči, de naša dobra volja, ljubezin do rojakov, in naš trud bodo druge bolj krepke in bolj učene še k lepšim delam v prid, v čast in slavo občne matere Slovenje spodbodle. —

Kadar Francozje ali Nemci današnji dan kmetovavcam kaj kemije pišejo, precej začnejo pri organski ali kmetijski kemii, misleči, de njih bravci že vse poglavne resnice kemije takó razumejo, kakor de bi jih zamogli na perste sošteti; mi pa nemoremo še pri slovenskih kmetovavcih kaj taciga pričakovati, torej smo v pretečenih spiskih narpred poglavniši in nar potrebniši kemijske resnice in narávne postave ob kratkim razložili, brez kterih se ne da clo nič od organske in kmetijske kemije razumeti. Podporo smo postavili, na ktero se bo dala terdna hiša zidati; deblo smo pokazali, iz kteriga veja kmetijske kemije raste. Svoje drage kmetijske bravce pa — kteri so v resnici radovedni in ukaželni — serčno prosimo, in zopet poprosimo, pred ko z nami naprej gredó, naše že natisnjene spiske še trikrat, in vselej prav pazljivo prebrati, jih kar dobro prevdariti in nikar misliti, de, kar so nar veči kemikarji cele Evrope v veliko letih, po neštevilnih skušnjah in z velikim trudam spoznali in zvedili, — si bojo le enkrat prebravši v glavo in za svoje žive dni vtisnili; — ne prijatli, ta ne gré takó hitro!

Kakor zamore človek vodo, ko ne po več, saj po **3333** potih v svoj prid oberniti — eden jo kèrmi na svoje fužine, drugi jo je že nakèrmil na svoje stópe; ta jo napeljuje na malin, žago; uni na travnike, njive, v vert, vinohram, ali pod streho zavolj ognja; tukaj žene voda koló, in koló vertí ob enim **6000** vretenc i. t. d. — ali kakor se dajo postave deželne pravice — saj boruške, obstojoče iz desetih knjig — na več ko **3333** primerlejev, ali djanske postave na vse misli, besede, djanja in še clo zamude oberniti: ravno takó se zamorejo kemijske resnice ali postave neštevilnim človeškim delam primeriti, in jih zamorejo v prid človeka razjasniti. De se rudarstvo in lekarstvo, čisto na kemijo opirate, je že drugej rečeno bilo; farbarji dajejo volni,

---

*) Brez kemije je ni prave vednosti ne kmetijstva, ne rokodelstva, in kmetovavec, ki kemije clo nič ne vé, vedno tava v tamoti. On sicer vidi, kaj se v natóri godí; zakaj pa in kakó se ta ali una reč zgodí, si nemore brez kemije nikakor razjasniti. Kér pa namen Novic je, slovenske kmete in rokodelce na vikši stopnjo vednosti povzdigniti in jim vse dobičke nakloniti, ki izvirajo iz prave vednosti natórstva, je bilo pred vsim potreba, poglavitniši kemijske postave jim razložiti. Visokočastitljivi gosp. fajmošter Vertovc, ki so se že v „Vinoreji“ učeniga kemikarja skazali, so na našo prošnjo to težko delo na-se vzeli, in slavno dokončali. Razložili so učeno reč prav po domače, takó, de bo vsak brihten človek, ko je spisanih 27 sostavkov pazljivo trikrat prebral, potrebne vednosti splohne kemije zadobil, ktera kakor svítla luč bo mu razsvetila in razjasnila sto in sto rečí, kterih popréj clo razumeti ni mogel.

Častitljivi gosp. fajmošter, vès goreči za prid in slavo domovine, ktero ne samo v besedi, ampak v živim djanji ljubijo, so nam še več obljubili: spisati namreč drugi del kemije, pod naslovam: Kemija, obernjena na človeško in živinsko življenje in na kmetijstvo. Z neizrečenim veseljem to novico svojim bravcam oznanimo in povémo, de bomo začeli ob novim leti v posameznih listih, kakor lani „Vinorejo“, Novicam perkladati, de bojo deležniki Novic zopet nove in silno koristne bukve brez plačila v roke dobili. Te kemijske bukve bojo tedej perve slovanske tega obsežka! Slava, slava gospodu Vertovcu, izverstnimu rojaku, kteriga ne zaderžuje ne starost od 62 let, ne množica druzih opravil, za prid svoje domovine vedno truditi se!

Vredništvo.

židi ali svili in pavoli farb brez števila, pa javalne brez kemijskih vednost! Od kod neki farbe brez kemije? — V Českih glažutah ponarejajo umetávniki iz stekla vse žlahtne kamne, kar se jih na sveti najde, takó, de kdor tega ne vé, bi jih za resnično žlahtne kamne vzel in plačal; ali je tudi to brez kemijskih znanost? — V Mónakovim, Miláni, na Dunaji zmalajo šipe eniga samiga cerkveniga okna za 4 do 8000 gold. srebra, in vse take farbe v šipe zažgó, ali je tudi vse to brez kemije? — Na tavžente jih je med seboj razločenih obertnost in rokodelstev, pri kterih ljudjé po kemijskih resnicah razsvetljeni, si s svojimi deli pošteno lep kosec kruha služijo. Takó ga tudi ni ne živalskiga, ne rastljinskiga življenja, de bi ne bilo v zvezi z resnicami, ki jih kemija oznanuje in spričuje; tudi skorej ne kmetijskiga dela, de bi ga kemija ne zamogla bolj ali manj razjasniti k pridu človeštva. M. Vertovc.

Kmetijske drobtince pobrane po raznih časopisih.

(Če krava ob mleko pride), brez de bi bila očitno bolna, ali breja ali de bi bila pomanjkanja klaje terpela, svetuje nek kmetovavec tale pomoček: Kupi v lekarnici 2 kvintelca v štupo stolčeniga zlatorumeniga žvêpla (Goldschwefel), ter ga zmešaj z 6 loti kumne in janeža in ravno toliko brinjevih jagod, v štupo stolčenih. Te štupe daj kravi eno žlico štirikrat na dan. (Glave bi ne hotli zastaviti, de svetovani pomoček gotovo pomaga; poskušnje je pa vunder vreden).

(Prav dobro in lepo suho mesó si napraviti), vzemi 3 dele domače solí, 1 del pa solitarja. Koj po klavšnji, ko je mesó še gorko, mu vribaj prav dobro teh solí; to storivši ga potresi krog in krog z rèženimi otrobi in zavitiga v tenak platnen pert ali v neke pôle kosmatiga popirja (Flusspapier) urno obesi v dimnik.

(Perst vsake baže), naj bo ilovca, lapor ali soldana i. t. d. de je le suha in drobna, je kaj dobra stelja za živino in da rodovitniga gnojá nar več. Eno pest debele lege perstí, na to nekoliko navadne stelje, in ko je ta premočena, zopet ena lega perstí in takó naprej, da dobriga gnojá na kupe, kteriga umni kmetovavec pridno iz hleva na gnojniše spravlja.

(Češpljeve in češnjene peške) bojo veliko prej ozelenele, če jih pred sajenjem kake 4 tedne v gnojnici v kakim lonci namakvaš. Peške, ki na verhu plavajo, pa vèrzi koj proč, kér nič ne veljajo. Se vé, de peške kuhaniga ali pečeniga sadja niso za nobeno rabo.

(Mravlje iz shramb in hiš spraviti), potresi štolčeniga žvepla na take kraje, kamur ta merčes zahaja. Lazijo mravlje iz poda v hišo, vlij močniga žganja v špranje in potresi potem žvepljene štupe va-nje. (?)

(Slabo in nezdravo vodo za pijačo poboljšati), pripravi si kako čedno kad ali lesen sód, kterimu se eno dno vùn vzame. Nad dnam zvertej en perst debelo luknjico, in va-njo vtakni primerno cevko, postavim iz bezga. Pomij kad ali sod prav čisto, potem jo napolni s prav čistim drobnim prodnim peskam bolj ko na pol. Zdej vlij vodo, ktero si hočes za pijačo poboljšati, na ta pesek, de se bo skozi njega cedíla in ti očistena pri cevki vùn têkla.

Povedka kmetam v poduk.

Dva kmeta se snideta v kerčmi, in se pogovarjata od košnje. Eden pravi, de gré kosit, drugi pa de bo mladiga mesca čakal, kér ob starim ni dobro kositi. Pervi gré kosit in srečno domú spravi senó; drugi pa v kerčmi pri bokalu mlade lune čaka. Ko nastopi mlada luna, se spravi kosit, in pokosí svoj travnik. Med tem pa pride gerdo vreme, dež in veter, de mu je veliko sená sognílo. — Mislim, de ga ne bo več mikalo, mlade lune čakati, ampak lepiga vremena, kader ga nam Bog da! —pič.

V pervi polovici Maliga serpana zrelo grozdje na Dolenskim.

Gospod Jožef Dermel, učitelj in posestnik v Boštanji (Savenstein) nam je poslal 15. Maliga serpana 4 zréle grozde tiste terte, ktera je po oznanilu 15. lista Novic že 3. Malitravna odcvetela. Nekteri grozdi — piše gosp. Dermel — so bili že zadnje dni Rožniga cveta zreli, pa so mi jih domači ljudjé pozobali. Imenovana terta je bela Dolenska lipna in sicer nar poznejšiga plemena. — Nogradi so letas silno bogati in terganje bo sploh zgodno.

Dopis iz Radgone.

12. Maliga serpana 1846.

Zdaj smo žetev, hvala Bogu! srečno opravili. Pšenica bo obilno lepiga zernja dala, druziga žita se je manj naželo, in bode tudi slabeje zdavalo. Napčno je, da naši Slovenci pri žetvi polovico slame na njivah pustijo. Resnico Vam povem, da slama po njivah na laket visoka stojí. — Pri Nemcih je vse lepo čisto in z nar veči skerbjo požeto. Zató pa nič za zlo Slovenci! Če hočemo napčne navade opustiti, si moramo eden druzimu resnico povedati. Rahla beseda nikogar ne žali.

V goricah je prav prav polno. Grozdje hití rasti, vročina pa je tudi močno velika. Morebiti bomo ob veliki meši že sladko grozdje zobali. Toče še nismo letas nič vidili; ali dolgo še je do tam, ko bodo po slovenskih bregih putari veselo krikali! Ako pa Bog naše vinske goré obvarje, znamo reči, da bode letas mnogo sladkiga vinca prirastlo. Eno še potlej želimo, da veliko kupcov po-nj pride. A. Kreft.

Pervi seljaki na Slovenskim.

(Konec.)

Memo gredé naj mi bo pripušeno, nekaj od Ložkiga ali Cerkniškiga jezera povédati: To jezero se zbira blizo Loža. Nekdaj, kakor perpovedujejo, je blizo Nove Vasi v Obloški fari nastopalo na ravnoti, kteri se zdaj pravi „Na Resji“. Tudi doli naprej okoli Metulj (Metulum) je nastopalo; lijaki, iz kterih je teklo, se še lepó poznajo pod hribam, na kterim so bile nekdaj Metlje.

Rimljani so Logatcu rekli Longatikum, kar je spet iz slovenskiga log, Logatec; *n* je perstavljen, kakor pravijo nekteri nangelj namest nagelj. Slovensko imé Krajna, to je, dežela per kraji, so Rimljani bili v Karnia spreobernili. Slovensko imé Goratán, kér je gorata dežela, so bili Rimljani spreobernili v Karantania in Nemci v Karnten. Per Zilavcih, to je, per tistih, ki ob Zili stanujejo, so Rimljani rekli „ad Silanos“. Latinsko imé Aquilea opominja na slovenski Ogljej. Ptuje na Štajarskim so Rimljani imenovali Petovia in Petovium. Tukaj so le nekteri razgledi, kakó so Rimljani, ki so vže pred Kristusovim rojstvam po naših krajih hodili, slovenske imena tod našli, in jih po svoje zavijali, ter spačeno zgovarjali, kér jim slovenšina ni bila znana.

Rimljanam se je per naših imenih ravno takó godílo, kakor se godí še dandanašnji Neslovencam, kteri per nas stanujejo in težko slovenske besede izgovarjajo.

Leti, kakor jim njih jezik kaže, slovenske imena zavijajo, ali pa slovenskim krajam clo nove imena po svoje zmišljajo. Takó so Rimljani čudno izrekovali Atrupium namest Rupa (dandanašnji je to Modruša v Ogulinskim regimentu), Stridon namest Zdrinj, kjer je bil s. Hieronim domá; Peucae namest Peči (skale); Peucini, Peucinacitae namest Pečniki, Pečnjaki; Odoacer namest Otókar; Rhaetia namest Rečje. Greki so tudi pisali Hazari namest Kozarji ali Kožarji. Dalej so Rimljani slovenskim krajem latinske imena dajali, kot postavim: „Ad Pyrum" — Hrušica; ad Malum — Jablanica. Cesarju Upravda, ki je bil slovenec po rodu, so bili dali latinsko ime Justinianus.

Koliko bi še iz greškiga in latinskiga slovenskih imen na dan prišlo, ko bi bili oboji *k* in *c* pisali, in v izgovarjanji razločili; ako bi bili razločno pisali č, š, ž. Pa nekdajni Rimljani in Greki, kakor tudi pozneji pisavci dogodovščine sploh niso bili slovenci; od tod pride, de se nam mora slovenska dogodovščina starih in novih časov vsa ptuja kazati; de v nji skoraj nikjer Slovencov ne najdemo, in bi nikjer za nje ne vedili, če bi mi sami Slovenci ne bili. — O ko bi pač imeli dogodovščino (zgodovino) po domače pisano, kakó rad bi jo bral star in mlad v razveseljenje in poduk! Zgodovina je nar boljši učenica narodov. Take dogodovščine je pa le od učenih Slovencov pričakovati. *)

Poženčan.

Kratek pregled novih slovenskih knjig.

2.

„Obči Zagrebški kolendar" za leto 1846. Z višjim dovoljenjem izdan od gosp. Lavoslava Župana, v red djan od gosp. Slavoljuba Verbanćića. Cena v Zagrebu mu je 1 goldinar srebra. —

Pervi tečaj tega vélikiga kolendara ali po našim jeziku te vélike pratike je gotovo vsacimu rodoljubu močno vstregel. Sostavljen je po izgledu mnogočislaniga Dunajskiga kolendara, ki se „Avstria" imenuje in njegov obsežik častno pričuje, de je vredništvo kolendara pravimu možu izročeno.

V začetku perviga dela knjige stojí navadna pratika za katolške, protestante, staroverce, i. t. d. Ti so pridjane nebne in zračne premembe, oznanjenje vsih somnjev v raznih krajih in še kako drugo modrilo; potem pride rodoslovje presvitliga avstrijanskiga doma, pregled cele Evrope in avstrijanske vojne, in imenik vsih duhovnih, svetovnih in vojaških stanov na Ogerskim, Horvatskim in Slavonskim. — Drugi del obseže več sostavkov vsakimu stanu permerjenih k pridu in razveselvanju, za poduk in kratek čas slehernimu omikanimu in prostimu bravcu, in nekoliko narodnih pesem. V pervim sostavku je spričano, zakaj se ta knjiga imenuje kolendar. Čisto imé slovansko ji dati je pač práv; de bi pa nekoliko nemškimu Kalender in latinskimu Calendarium soglasno bilo, jo bolj práv imenujemo kolendar ali koledar od čisto slovanske korenine koleda. Stari Slovani so imenovali koledo praznik 24. Grudna in pri vsih Slovanih je ta beseda navadna; škoda, de prostor ne perpustí vsih pomemb te besede prešteti, zatorej le ob kratkim opomnimo vsaciga Slovenca znane besede „koledovati." O božiči se fantje pred hišami zberajo, pojó in srečo vošijo k novimu letu, in s tem si nekoliko darú perdobijo za kupovanje sveč za cerkev. Tak dar se imenuje koleda, in pevci koledarji. Kér je ta knjiga tudi nekako taki koledar ali kolendar, kér okoli noviga leta perpoje, zató jo práv takó kerstimo. Še bolj bi se ji reklo koleda, kér je práv za práv tudi neki dar k novimu letu.

Med drugimi lepimi sostavki tudi s kamnorezi olepšanimi nam posebno dopade podučenje, kakó bi se mogle nepopolnamasti in pogreški prostiga naroda iztrebiti in njih stan zboljšati, kakor tudi razlaganje, kakó je treba narodne šole vrediti in vpeljati, de bi bile koristne. Spisatelj tega sloga se bistroumno vstavlja vsim jezikačem, ki vedno zoper vpeljevanje šol godejo, in razne izgovore izmišljujejo: de je obnašanje v šolah bivših ljudí bolj pohujšljivo, de je njih življenje bolj spačeno, kakor nevednih in neomikanih i. t. d. Pa taki ne pomislijo, de je to narveč na lastnosti delitve naukov ležeče, in ravno zató je treba za vpeljevanje dobrih šol skerbeti. Če bi pa izobraženje ljudí res nevarno bilo, zakaj bi nam pa Bog bil um dal, kteriga vedno omikavati smo dolžni, in zakaj bi nas raji živino ne bil ustvaril? Kdo pa bi raji v živinski kakor v ljudski družbi živel? Razborno je toraj razloženo, kakó perpravnice (Preparanden-Schulen) in s čim šole vpeljati, in učenikam plačilo pomnožiti, potem, kaj, kakó in kje je treba učiti. Proti koncu te knjige je še nekej od domačih zdravil, poljskiga gospodarstva in od pravopisa perdjaniga, kakor tudi imenik manj znanih besedí. Ob kratkim: Zagrebški kolendar je takó zložen, de nič v njem ne zgrešujemo, kar v take knjige gré, in de serčno želímo, de bi tudi per nas tako koledo kmalo zagledali.

Z.

*) Častitljivi gosp. Poženčan bi bili po svoji vednosti in prijetnim jeziku mož za to delo. Vredništvo.

Odgovor na vprašanje 24. lista zastran „race".

Raco narediti v pomeni obropati ali okrasti sim v svojim rojstnim kraji v Podhomu nad Blejskim jezeram na Gorenskim dokajkrat slišal in tudi moja stara mati, ktero sim zató vprašal, so mi to poterdili. V ravno tem pomeni pravijo tukaj tudi: Štrêh narediti, na priliko: on štrêh naredí, če le more, er stiehlt wenn nur möglich; práv štrêh so mu naredili, to je, man hat ihn tüchtig bestohlen.

Juri Plemel.

Tudi od več druzih strani iz Gorenskiga so nam na znanje dali, de je izrek „raco narediti" v pomeni aufhauen, viel ausgeben, durchbringen dobro znan. Jez sim večkrat slišal: „birt nam je pravo raco naredil" der Wirth hat uns eine grosse Rechnung gemacht.

Vrednik.

Velika nesreča.

Pravijo, de je 13. dan tega mesca v Siski v neki veliki žitni hram strela vdarla in požgala okoli 20 tavžent mernikov žita.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Ratár.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 18. Maliga serpana.		V Krajnju 13. Maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	1	56	2	—
1 » » banaške	2	9	2	12
1 » Turšice	1	9	1	9
1 » Soršice	—	—	1	46
1 » Rèži	1	24	1	27
1 » Ječmena	1	10	—	—
1 » Prosa	1	10	1	16
1 » Ajde	1	3	1	10
1 » Ovsa	—	48	—	54

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*